

Norský jazyk a literatura – Tři oddíly zkušebních okruhů k bakalářské zkoušce

Nejde o otázky, které jsou lehce vyčerpitelné, jde o **okruhy**, tedy konkrétní náplň, akcenty, strukturu a problémovou diskusi si určuje každý sám – s ohledem na svou četbu, např. odborné literatury. (U konkrétních autorů by životopisné údaje neměly tvořit více než 15% rozsahu vypracované otázky). Zaměřte se na díla, jejich periodizaci, ale také jejich sekundární analýzy v Norsku i mimo něj, nezapomeňte na související překlady/recepci.

Okruh I – Literatura a kultura budou zkoušeny česky, nebo dobrovolně norský. Do struktury otázky je třeba zabudovat vlastní četbu. Pozor: Mnohé otázky se obsahově částečně překrývají, vytvořte si profil otázky sami.

Okruh II je lingvistický. Můžete sami rozhodnout, jestli chcete lingvistické otázky vypracovávat norský nebo česky (pak bude literatura norský, domluvíme ve skupině).

Okruh III je konverzační, tedy jednotně povinně norský.

Pozor: Všechny otázky, resp. některé jejich části, mohou být zadány/ převzaty také pro písemnou část bakalářské zkoušky. Písemka se koná jiný den než ústní. Ústní zkouška trvá se třemi otázkami (které si taháte ze tří klobouků) celkem 20 - 25 minut, plus desetiminutová příprava na potítku, kam není dovoleno si vzít jakékoli podklady a poznámky (z potítku ke zkoušení si vlastní poznámky vzít smíte). K časovému rozvrhu přistupuje navíc i obhajoba bakalářské práce – 20 min. (K tomu více později, až budeme vědět, že se zkouška bude odehrávat nevirtuálně...)

P.S. Studenti si někdy rozdělují otázky mezi sebou k vypracování a podělení se ve skupině. To může být do určité míry výhodné, ale podle dosavadních zkušeností i velmi zrádné. Může dojít i k šíření chybných, nedostatečných a pokroucených informací. Nehleďte na to, že odpovědi na otázky by měly alespoň z padesáti procent nést váš individuální rukopis. Nejde přece o to, něco mechanicky odmemorovat, ale projevit tvořivost na základě odbornosti.

Pozor: Komise klade doplňující otázky hlavně tam, kde zavládlo mlčení.

Ještě ke známkování. Konečná známka za studium se tvoří takto

a. Bakalářská práce: Posudek veiledera	Posudek oponenta	Obhajoba
b. Zkouška: Písemka	Ústní (se skládá ze tří oddílů, tedy zámeček)	
Konečná známka je matematickým průnikem složek a + b		

I. Literatura a kultura (15x)

1. Žánry staroislandské literatury – základní členění (Edda)
2. Ságy – dobový kontext, dělení. Snore.
3. Ludvig Holberg. Dílo a doba.
4. Národní obrození. Romantismus. Společnost, literatura, jazyk. Henrik Wergeland. Bj. Bjørnson a další.
5. Henrik Ibsen – fáze vývoje díla. Nejvýznamnější tituly. Recepce mimo Skandinávii.
6. A. Kielland, J. Lie, kritický realismus, naturalismus (Garborg, Skram) a přechod k novoromantismu a symbolismu (S. Obstfelder, S. Lagerlöfová)
7. Knut Hamsun – přehled a fáze díla, rozbor literárního diskurzu
8. Sigrid Undsetová, témata a další autoři generace roku 1907
9. Norská a skandinávská próza a poezie mezi dvěma válkami. (Øverland, Hoel, Vesaas, Undset) Druhá světová válka v literatuře – Beletrie, memoárová literatura, odborná literatura.
10. Tarjei Vesaas. Literatura v nynorsk – v historii a současnosti. Jens Bjørneboe. Norská poezie (O. H. Hauge, další významní básníci od 1905 do současnosti) Jan Erik Vold, Paal Brekke.
11. Nejvýznamnější autoři skandinávské a norské literatury pro děti a mládež. Témata, problémové okruhy, žánry, ilustrace. Obrázkové knížky pro nejmenší.
12. Kjell Askildsen a žánr norské/skandinávské novely – historický průřez (Karin Blixen, Hjalmar Söderberg, Johan Borgen, Johan Harstad)
13. Současnost: Dag Solstad, Lars Saabye Christensen, Helga Flatland, Thorvald Steen – témata, žánry, generační rozdíly, srovnání, překlady do češtiny, slovenštiny.

14. Jon Fosse – dramatiker, básnik, prozaik. Žánry a témata norského dramatu – evropské srovnání. Skandinávské drama a film v průběhu 20. stol.

15. Poetika fantazie X skutečnost? Sci-fi. Virkelighetslitteratur. K. O. Knausgård. Åsne Seierstad. Odborná a popularizující próza (Thomas Hylland Eriksen)

Lingvistický oddíl II. (12x)

1. **Nordgermanske språk:** fellestrekk og forskjeller; minoritetsspråk i Norge.
2. **Norsk språkhistorie.** Oversikt over periodeinndeling fram til 1814. Norrønt. Runer.
3. **Norsk språk i utvikling.** Hovedlinjer fra 1814 til annen verdenskrig. Ivar Aasen, Knut Knutsen. Forfattere og språkstriden. Nynorsk.
4. **Norsk språk i utvikling.** Hovedlinjene fra 1945 fram til i dag. Språkreformer. Prosjekt samnorsk. Norsk språkråd og dets funksjon.
5. **Orddannelse:** sammensetninger, avledning (prefiks, suffiks, affiks), lånord, fremmedord.
6. **Ordklasser:** inndeling, åpne og lukkede ordklasser, bøyelige og ubøyelige ordklasser.
7. **Substantiv:** kjønn, tall (flertallsformer, tellelige og utellelige substantiv), bestemthet (bestemt og ubestemt form, bruk av formene), kasus (genitiv, rester av kasusbruk i norsk).
8. **Verb:** tempussystemet i norsk, diatese (aktiv og passiv), modus og modalitet (modale verb).
9. **Adjektiv:** bøyning, gradbøyning (positiv, komparativ, superlativ), partisipper (presens- og perfektpartisipper).
10. **Syntaks:** setningsledd, ordstilling, setningstyper (helsetninger og leddsetninger).
11. **Stilistikk:** Språkhandling. Språklig kompetanse. Stilnivåer, karakteristiske trekk. Norsk i medier. Sakprosasjanger.
12. **Norske dialekter:** inndeling, dialektkjennetegn (tjukk l, palatalisering, skarre-r, bløte konsonanter, apokope, trykk).

KONVERSASJONSEMNER III. (9x)

1. Aktuelle samfunnsspørsmål i dagens Norge. Politiske partier. Ideen om velferdstaten. Kulturinstitusjoner, kulturpersonligheter...
2. Tilbakeblikk på det 20. århundret. Annen verdenskrig i Norge og Skandinavia.
3. Viktigste forfattere og kunstnere. Norske og skandinaviske nobelprisvinnere i litteratur – eget utvalg
4. Norske eventyr – viktige litterære elementer, karakteristiske trekk. Eventyrenes forfattere og samlere.
5. Typisk norsk: hva er karakteristisk for nordmenn og Norge generelt, norsk nasjonalidentitet i forvandling. Norge på verdenskartet. Migrasjonsspørsmål.
6. Likestilling i historie og samtid. Viktigste kvinnelige kunstnere, politikere osv. Gjennom historien. Feminisme under debatt.
7. Natur, landskap, arkitektur, kulturminner og kulturarv sett i reiselivsperspektiv. UNESCO minnesmerker.
8. Nobels fredpris. Hvordan er det mulig at Norge skal bestemme hvem som er best i verden? Debatt. Norske fredsprisvinnere.
9. Norsk billedkunst, arkitektur, musikk – viktigste personligheter og verk (utvalg).